

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 12 ዓመት ቁ. 11
መቐለ ሚያዝያ 1996 ዓ.ም

ብሔላዊት ቤት ምክር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝመዘ

12ኛ ዓመት ቁ. 11
መቐለ ሚያዝያ 1996ዓ.ም

ደንቢ ኣታዊ ግብሪ ቤት ምክር
ፈፃሚት ስራሕ ብ/ክ/መ/ት ቐፅሪ ደንቢ
31/1995

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት
የስራ ኣስፈጻሚ ምክር ቤት የገቢ
ግብር ደንብ ቁጥር/31/1995

ቤት ምክር ስራሕ ፈፃሚት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት
ኣዋጅ ኣታዊ ግብሪ ዓንቁፅ --ንሕገ
መንግስት ብ/ክ/መ/ት ዓንቁፅ 56/(7)
ብዝተውሃቦ ስልጣን እዚ ደንቢ ኣውግኡ
ኣለ።

ክፍለ ሓደ ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ደንቢ "ደንቢ ኣታዊ ግብሪ ብሄራዊ ክልል ትግራይ
ቐፅሪ 31/1995" ተባሂሉ ክጠቀስ ይከኣል።

2. ትርጉም

1. ኣብ ውሽጢ እዚ ደንቢ፡-

ሀ. ኣዋጅ ማለት ኣዋጅ-ኣታዊ ግብሪ ቐፅሪ 286/1994
እዩ።

ለ. "ናይ ግብሪ ባዓል መዘ" ማለት ቢሮ ፋይናንስን
ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ቡብርኩ ዝርከቡ ኣካላት
ኣከብቲ ግብሪ ናይዚ ብሄራዊ ክልል እዮም።

2. ኣብ ውሽጢ'ዚ ደንቢ ዘለዉ ቃላትን ሓረጎትን
ብቲ ኣዋጅ ዝተውሃቦም ትርጉም ይህልዎም።

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ
ኣስፈጻሚ ምክር ቤት በገቢ ግብር ኣዋጅ
ኣንቀጽ እና በት/ብ/ክ/መ ሕገ መንግስት
ኣንቀጽ 56 /7/ በተሰጠው ስልጣን
መሰረት ይህን ደንብ ኣውጥቷል።

ክፍል ኣንድ ጠቅላላ

1. ኣጭር ርዕስ

ይህ ደንብ "የትግራይ ብሄራዊ ክልል የገቢ ግብር
ደንብ ቁጥር 31/1995" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ

1. በዚህ ደንብ ውስጥ፡-

ሀ/ "ኣዋጅ" ማለት የገቢ ግብር ኣዋጅ ቁጥር 286/1994
ነው።

ለ/ "የግብር ባለስልጣን" ማለት የፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ
ልማት ቢሮና በየደረጃው የሚገኙ የብሄራዊ ክልሉ
የግብር ሰብሳቢ ኣካላት ናቸው።

2. በዚህ ደንብ ውስጥ ያሉ ቃላቶችና ሓረጎች በኣዋጅ
የተሰጣቸው ትርጉም ይይዛሉ።

ክፍሉ ክልተ

ብመሰረት ሰደቻ "ሀ" ብዛዕባ ዝኸፈለ ግብሪ

3. ኣብ ታሕቲ ዝተዘርዘሩ ብጥረ ገንዘብ ኮነ ብዓይነት ዝኸፈሉ ክፍሊታት ብመሰረት ሰደቻ "ሀ" ግብሪ ኣይኸፈሎምን።

ሀ/ ሰራሕተኛ ክሓምም እንተሎ እቲ ዝቆፀሮ ኣካል ንግልጋሎት ሕክምና ዝኸፈለሉ ገንዘብ፤

ለ/ ብመሰረት ውዕሊ ሰራሕ ንሰራሕተኛ ዝኸፈለ ናይ መዘዋወሪ ኣበል፤

ሐ/ ናይ ኦሮሞ ፀባይ ኣበል።

መ/ ሰራሕተኛ ካብ ስራሕ ስራሕ ቦትኡ ወፃኢ ስርሑ ንምክያድ እንትዋፈር ዝኸፈሎ ናይ መንግሥቲ ወፃኢን ውዕሎ ኣበል።

ረ. ሰራሕተኛ ናብ ምድብ ቦትኡ እንትኸይድ፣ ናይ ስራሕ ግዝኡ ወዲኡ እንትምለስ ወይ ናይ ወፃኢ ዓዲ ዜጋ ብመሰረት ውዕሊ ዝኸፈሎ ወፃኢ መንግሥቲ፤

ሰ. ኣባል ቦርድ ወይ ፀሓፊ ትካል ልምዓት መንግስቲ ወይ መንግስታዊ ኣብያተ ዕሕፊት ከምኡውን ናይ ፌዴራልን ናይ ክልል መንግስታት ወይ ናይ ከተማን ወረዳን ምምሕዳራት ኣብ ዘጣይሽዎ ናይ መዕናዕቲ ጉጅለ ኣባል ወይ ፀሓፊ ብምኻን ዝኸፈለ ኣበል፤

ሸ. ኣብ ውሽጢ ገዛ ዝሰርሑ ሰራሕተኛ ንምክያድ ኣብ መንበሪ ገዛ ዝቆፀሩ ሰባት ዝረኹብዎ ኣታዊ፤

ቀ. ቢሮ ፋይናንስ ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ኣብዚ ዓንቀፅ ፊደል "ለ" መን "ረ"ን ንዝተዘርዘሩ መጠን ክፍሊታት ናይ ምውሳን ስልጣን ሓረግብዎ ኣሎ።

በ/ ቢሮ ፋይናንስ ኢኮኖሚ ልምዓትን ኣብ ላዕሊ ካብ ግብሪ ነፃ ንዝኾኑ ዝተዘርዘሩ ኣታዊታት ወፃኢ ካሊ እንተጋጥሞ ብመዕናዕቲ ዝተደገፈ ናብ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚት ብምቕራብ የወስን።

4. ብዓይነት ኣብ ዝውሃብ ጥቕሚ

ግብሪ ምኸፋል፡-

ግብሪ ዝኸፈለሉ ብዓይነት ዝውሃብ ጥቕሚ እንተጋጥሞ ቢሮ ፋይናንስ ኢኮኖሚ ልምዓትን ምስ ናይቲ እዋን ዕዳጋ ኣነፃፃሩ ብዘቀምጦ መጠን ገንዘብ ይትመን።

5. ግብሪ ኣብ/ልዕሊ ኣታዊ ብዛዕባ ምድማር፡-

ብቐፃ ካብ ዝርከብ ኣታዊ ዝኸፈለ ግብሪ ካብ ናይ ሰራሕተኛ መሃያ ተቐናሲ ከይተገበረ ቆፃሪ ነቲ ግብሪ ብሙሉእ ወይ ብክፋል ዝኸፈለ እንተኾይኑ ብኸምዚ ዝተኸፈለ ግብሪ ኣብ ናይቲ ሰራሕተኛ ግብሪ

ክፍል ሁለት

ብሠንጠረዥ "ሀ" መሠረት ስለሚከፈለው ግብር

3. ከግብር ነፃ የተደረጉ ገቢዎች

ከዚህ በታች የተዘረዘሩት በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት የሚከፈሉ ክፍያዎች በሠንጠረዥ "ሀ" መሠረት ግብር ኣይከፈሉባቸውም።

ሀ. ሠራተኛ ሲታመም ቀጣሪም ለህክምና ኣገልግሎት የከፈለለት ገንዘብ፤

ለ. በሥራ ውል መሠረት ለሠራተኛ የሚከፈል የመዘዋወርያ ኣበል፤

ሐ/ የኦሮሞ ፀባይ ኣበል፤

መ/ ሠራተኛ ከመደበኛ የሥራ ቦታው ውጪ ሥራውን ለማከናወን ሲንቀሳቀስ የሚከፈለው የመንግሥት ወጪ እና ውሎ ኣበል፤

ረ/ ሠራተኛ ወደ ተመደበበት የሥራ ቦታ ሲሄድ፣ የሥራ ጊዜውን ጨረሶ ሲመለስ ወይም የውጭ ኣገር ዜጋ በውሎ መሠረት የሚከፈለው የመንግሥት ወጪ፤

ሰ/ የመንግሥት የልማት ሥራ ድርጅቶች ወይም የመንግሥት መ/ቤቶች ቦርድ ኣባል ወይም ፀሓፊ እንዲሁም የፌዴራል እና የክልል መንግሥታት ወይም የከተማና ወረዳ መስተዳደሮች በሚያቋቁማቸው የጥናት ቡድኖች ኣባል ወይም ፀሓፊ በመሆን የሚከፈል ኣበል፤

ሸ/ የቤት ውስጥ ሥራዎችን ለማከናወን በመኖሪያ ቤት የሚቀጠሩ ሰዎች የሚያገኙት ገቢ፤

ቀ/ የፋይናንስ ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ በዚህ ኣንቀጽ ፊደል ተራ "ለ"፣ "መ" እና "ሠ" የተዘረዘሩትን ክፍያዎች መጠን የመወሰን ሥልጣን ተሰጥቶል።

በ/ ከግብር ክፍያ ነፃ እንዲሆኑ ከላይ ከተዘረዘሩት ውጭ የህ ገቢዎች ሲያጋጥሙ የፋይናንስ ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ በጥናት የተደገፈ ሃሳብ ይዞ ለክልሉ የስራ ኣስፈፃሚ ምክር ቤት በማቅረብ ያስወስናል።

4. በኣይነት የሚሰጥ ጥቅሞች ስለሚሰሉበት ሁኔታ፡-

ግብር የሚከፈልበት በኣይነት የሚሰጡ ጥቅሞች ሲያጋጥሙ የሚሰሉት የፋይናንስ ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ የወቅቱን የገበያ ዋጋ መሠረት በማድረግ በሚያስቀምጠው የገንዘብ መጠን ይሰላል።

5. የግብር ክፍያን በገቢ ላይ ስለ መደመር፡-

በመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይ የሚከፈለው ግብር ከሠራተኛው ደመወዝ ላይ ተቀናሽ ሳይደረግ ቀጣሪው ግብርን በሙሉ ወይም በከፊል የከፈለ እንደሆነ በዚህ ኣኳኋን የተከፈለው ግብር በሠራተኛው ግብር የሚከፈለበት ገቢ ላይ ተደምሮ በኣንድነት

ክፍሊ ሰለስተ

ብመሰረት ሰደቻ /ለ/ ብዛዕባ ዝኸፈለ ግብሪ

6. ግብሪ ዝኸፈሎ ኣታዊ

በቲ ኣዋጅ ክፍሊ 3 መሰረት ብሰደቻ "ለ" ግብሪ ዝኸፈሎ ኣታዊ ዝሕሰብ ካብዚ ንታሕቲ ከምዝተገለፀ ይኸውን።

- 1. ጠቕላላ ኣታዊ ዝስዕብ ይውስኽ፡-
  - ሀ/ ተካራይ ንመካሪይ ብጥሪ ገንዘብ ኮነ ብካልእ መልክዕ ዝኸፍሎ ሒሳብ፣
  - ለ/ ተካራይ ብሽም መካሪይን ክንዲ መካሪይ ኮይኑ ዝኸፍሎ ሒሳብ፣
  - ሐ/ ተካራይ ምስ መካሪይ ብዝገበሮ ናይ ኪራይ ውዕሊ መሰረት ንምምሕያሽ ወይ ንምሕዳስ እቲ መሬት ወይ እቲ ዝህዞብ ወፃኢ፣ በዚ ዓይነት ንመሬት ወይ ነቲ ዝህዞ መሓደሲ ወይ መመሓየሲ ዝገበሮ ወፃኢ ተካራይ ንመካሪይ ካብ ዝኸፍሎ ናይ ዝህዞ ኪራይ ካልእ ብተወሳኺ እቲ ወፃኢ ተኸራይ ዝገበሮ እንተኾይኑ።
- 2. ግብሪ ዝኸፈለሎ ኣታዊ ኣብዝሕሰበሎ እዋን ኣብቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 16/1/ሐ/ ካብ ዝተጠቀሰ ወፃኢ ካብ ጠቕላላ ኣታዊ ካልእ ዝኾነ ተቐናሲ ኣይግበርን።

7. ኣቕዲሚ-ብዛዕባ ዝፍፀም ክፍሊት፣

ናይ ሒሳብ መዝገብ ካብ ዝሕዝ ከፋሊ ግብሪ ወፃኢ፣ ንመካሪይ ወይ ተካርዮ ዘካርይ ዝኸፈለ ናይ ኪራይ ሒሳብ ካብ ሓደ ዓመት ንዝበለፀ ጊዜ እንትኸውን ጠቕላላ ካብ ኪራይ ዝረከብ ኣታዊ ክፍሊት ንዝተፈፀመሎ በጀት ዓመት ኣታዊ ኾይኑ ይቐፀር። ኮይኑ ግና ከምዚ ኣብ ዘበለ ኣታዊ ዝኸፈለ ግብሪ ዝውሰን ዝተረከበ ኣታዊ ነቲ ዝሸፈኖ ዓመታት ብትኽክል ብምድልዳል ይኸውን።

8. ብዛዕባ ናይ ንግዲ ትካላት ምክራይ፣

ትካል ንግዲ ንሰራሕ ንግዲ ኣብ ጥቅሚ ምስ ዝውዕሉ ኣቐሑትን መሳርሒታትን ምስቲ ዝህብ ስምክራይ ዝርከብ ናይ ኪራይ ኣታዊ ብመሰረት ሰደቻ /ሐ/ ግብሪ ዝኸፈሎ ይኸውን።

ክፍል ሶስተ

ብሠንጠረዥ "ለ" መሠረት ስለሚከፈለው ግብር

6. ግብር የሚከፈልበት ገቢ

በኣዋጅ ክፍል 3 መሠረት ብሠንጠረዥ "ለ" ግብር የሚከፈልበት ገቢ የሚታሰበው ከዚህ በታች እንደተገለፀው ይሆናል።

- 1. ጠቕላላ ገቢ የሚከተሉትን ይጨምራል፡-
  - ሀ/ ተከራይ ለኣካራይ ብጥሬ ገንዘብም ሆነ በሌላ መልክ የሚከፍለው ሂሳብ፣
  - ለ/ ተከራይ በኣካራይ ስምና ስለኣካራይ ሆኖ የሚከፈለው ሂሳብ፣
  - ሐ/ ተከራይ ከኣካራይ ጋር ባደረገው ኪራይ ውል መሠረት ለመሬቱ ወይም ለቤቱ ማሻሻያ ወይም ማደሻ የሚደረገው ወጪ፣ በዚህ ዓይነት የሚደረገው የመሬት ወይም የቤት ማደሻ ወይም ማሻሻያ ወጪ ተከራይ ለኣካራይ ከሚከፍለው የቤት ኪራይ ሌላ በተጨማሪ ተከራይ ወጪ የሚያደረገው ሲሆን።
- 2. ግብር የሚከፈልበት ገቢ በሚታሰብበት ጊዜ በኣዋጅ ኣንቀፅ 16/1/ሐ/ ከተመለከተው ወጪ ከጠቕላላው ገቢ ላይ፣ ሌላ ማናቸውም ተቀናሽ ኣይደረግም።

7/ ኣስቀድሞ ስለሚፈፀም ክፍያ፣

ግብር ከፋይ የሂሳብ መዝገብ የሚይዝ ካልሆነ በስተቀር ለኣካራይ ወይም ለተከራይ ኣካራይ የሚከፈለው የኪራይ ሂሳብ ከኣንድ ዓመት ለሚበልጥ ጊዜ ሲሆን፣ ጠቕላላው ከኪራይ የሚገኘው ገቢ ክፍያው የተፈጸመበት የበጀት ዓመተ ገቢ ሆኖ ይቆጠራል። ሆኖም በእንደዚህ ያለ ገቢ ላይ የሚከፈለው ግብር የሚሰላው የተገኘው ገቢ በሚሸፍናቸው ዓመታት በትኽክል ተደልድሎ ይሆናል።

8. የንግድ ድርጅትን ስለማክረየት

የንግድ ድርጅትን ለንግድ ሥራው ጥቅም ላይ የሚውሉ እቃዎችንና መሣሪያዎችን ከቤቱ ጭምር በማክራየት የሚገኘው የኪራይ ገቢ ግብር የሚከፈልበት ብሠንጠረዥ "ሐ" መሠረት ግብር የሚከፈልበት ይሆናል።

